

Kreativa möten

Möten – ett underbart ord som fångar det djupt mänskliga; att träffas för att samtala och utbyta tankar, interagera och samarbeta. Civilisationen har växt fram tack vare oändligt många möten, i skiftande former och sammanhang. Människor har kommit samman och utvecklat det nya, eller förändrat och förbättrat det befintliga. I dagens samhälle är möten lika viktiga som någonsin och en nödvändig del av snart sagt alla verksamheter. Framgångsrika idéer, projekt och företag utvecklas genom olika typer av möten. Och inte minst viktigt - möten är personligen berikande, på många plan. Möten är fantastiska verktyg men de kräver också resurser. De kostar, i form av personaltid, planering, lokaler, resor etc. För många organisationer är möten en dominerande investering. Ordet ”investering” pekar också på deras värde: bra möten är en effektiv och stimulerande arbetsform, för utbyte av kunskap, framtagande av nya idéer och lösningar samt realisering av initiativ. De är centrala för att forma och utveckla en kultur baserad på aktiv samverkan och utveckling.

Mitt intresse för möten och vad de kan åstadkomma har funnits länge. Vad innebär möten för att utveckla idéer och initiativ? Vad kännetecknar möten som leder till nya idéer och lösningar? Vilka mötesformer och tekniker ger bäst resultat? Vilken roll spelar mångfald? Vad betyder mötesledares och deltagares agerande för idéutveckling och konkreta resultat? Vilken roll spelar plats och lokal? Det finns många spännande aspekter på möten. Mitt främsta fokus är just den kreativa aspekten; vilka faktorer har speciell betydelse för att idéer tas fram och utvecklas i möten? Under arbetet med boken ”Effektiva möten” (Studentlitteratur, 1999) blev intresset både mer forskningsinriktat och mer systematiskt, och har motiverat mig att i alla sammanhang observera hur möten fungerar. Vidare har diskussioner om möten, med massor av människor med skilda erfarenheter, fördjupat intresset ytterligare, både i form av spontana samtal och strukturerade intervjuer. Min egen erfarenhet omfattar möten inom offentlig verksamhet, universitetsforskning, utbildning och privat näringsliv. När jag hållit föredrag om kreativa möten har jag också noterat, sparat och strukturerat funderingar, frågor synpunkter och förslag från åhörare. Vidare har studier och forskningsresultat gett många värdefulla insikter.

Kan man definiera kreativa möten? Möten innebär att människor träffas, oftast i ett visst syfte. Innebörden av kreativitet är inte lika lätt att precisera. Det finns dock en rad definitioner, och majoriteten av dem betonar skapandet av nytt, som uppfattas som positivt. Min definition är att kreativa möten kännetecknas av att något nytt skapas under mötet, något som inte existerade dessförinnan: en lösning på ett problem, en ny möjlighet, en förbättring av en process, en formulering i en kampanj, en ny vinkling på ett projekt, en ny forskningsidé – listan kan göras mycket lång.

Förutom ovanstående definition, som handlar om resultat och lösta uppgifter, finns det också en subjektiv men likväl tydlig parameter, som enligt min åsikt också utgör ett kriterium på kreativa möten. Även om det är en kvalitativ aspekt är den mycket påtaglig: man vet och känner tydligt att ett möte är kreativt eller inte. Denna känsla – och den stimulans den ger – påverkar i sin tur förutsättningarna för att ta fram nya idéer och kreativa resultat. Energi, stimulans och motivation, samt fokus på idéer och kunskapsutbyte, är avgörande för vilja och kraft till kreativa lösningar och initiativ. Ingen av dessa två parametrar är lätta att värdera och redovisa.

- I ideala fall kan man mäta och visa att möten varit kreativa, genom konkreta och kreativa resultat. Men ”nyttan” som mötet åstadkommit kan visa sig först efter lång tid, vara svår att definiera eller påvisa. Länken mellan ett visst möte och ett visst resultat kan vara otydlig eller bortglömd. Den energi, stimulans och motivation som kreativa möten genererar kan vara påtaglig och leda till stort värde på många olika plan men är som andra kvalitativa parameter svåra att redovisa. Det handlar om känsla, om glädje och tillfredsställelse, om vilja att utveckla och förbättra – mycket viktiga saker men inte lätt att påvisa.
- Varför diskutera just kreativa möten? Målet är ju att alla möten ska vara bra möten – må de vara informations-, besluts- eller uppföljningsmöten. Möten ska åstadkomma vad de sammankallats för, och dess deltagare ska känna att mötena varit meningsfulla och väl investerad tid och möda. Man kan se kreativa möten som en delmängd av bra möten. Och det finns flera anledningar att diskutera just kreativa möten.

Kreativitet och innovation – en central faktor för framgång. Det intensiva intresset för kreativitet är inte bara ett mode; kreativitet och kreativitet är centrala faktorer för framgång, både för individer och organisationer. Inom många områden är framtagande och förverkligande av nya idéer, samt lösande av problem, helt avgörande för konkurrenskraft och långsiktig överlevnad.

Möten är inte bara centrala för organisationers framgång, de har också mycket stor betydelse för personlig utveckling och karriär: i möten blir personer synliga och bidrar med sin kompetens och kreativitet, i samverkan med andra. Kontakter som etableras tack vare möten är ofta avgörande för medgång och framsteg. Omvänt kan man fundera på om dåliga möten motverkar framgång, genom förlorad motivation, utebliven kraft och förslösade resurser.

Specialisering. Komplexa problem och vittomfattande projekt, som involverar många människor, stora resurser och samarbete på många olika plan, är vanliga i dagens samhälle. Komplicerade uppgifter ställer krav på kompetens och specialisering. Men för att få utväxling på specialiserad kunskap, och för att motverka risken för isolering, måste olika kompetenser mötas. Det specialiserade måste också möta helhetssyn, och kunna utmanas av alternativa synsätt. Bra möten utgör den kontaktyta – det ”interface” – där kunskap och idéer utvecklas till gemensam och större kraft. Därmed blir också mångfalden inom organisationer värdefull och användbar; många skilda erfarenheter och förhållningssätt träffas för att lösa problem och realisera projekt.

Etablera och utveckla organisationskultur. Möten har stor betydelse för att etablera och utveckla en kultur i verksamheter. Värderingar demonstreras i praktiken på möten; vad som värderas och prioriteras, hur människor bemöts, hur idéer och initiativ tas emot, hur förändring och förnyelse hanteras. Ledarskap utövas aktivt och synligt på möten. Det gäller också medarbetarskap, i form av samarbete, vilja till interaktion, kunskapsdelning och förnyelse. Intresse för idéer och utveckling, och vilket stöd och vilken prioritet de får, är beroende av organisationskultur och värderingar. Om nya idéer välkomnas, personlig kompetens och erfarenhet respekteras, om kreativitet och innovation får aktivt stöd – ja, då formas också verksamheten på det sättet, positivt och långsiktigt. Om kreativitet inte värderas på möten är det stor risk att känslan blir att kreativitet inte heller värderas i övrig verksamhet, utanför möten.

Förändring. Idag sker förändringar runt omkring oss, i allt högre takt. De påverkar oss på flera plan. Kreativitet och innovation har stor betydelse för att hantera förändring på ett konstruktivt och bra sätt; genom att bidra med idéer, för att utveckla och öka chansen att förändringar går i den riktning som man upplever som önskvärd och bra. Möten är viktiga inte bara för att informera om beslut och åtgärder, de behövs också för att skapa engagemang för nya synsätt, och för att diskutera hur man bäst tar sig an förändringar och utvecklar dem på i gynnsam riktning.

Energi, stimulans och motivation. Kreativa möten genererar ny energi. Min erfarenhet är mycket påtaglig: få saker kan generera ny kraft och engagemang på samma sätt som bra möten. Energiaspekten hänger också ihop med organisationskultur och ledning; möten speglar vad en verksamhet prioriterar och värderar. Om möten sätter fokus på idékraft, utveckling och förnyelse bygger man därmed en kultur av kreativitet och förnyelse, och stimulerar viljan att skapa, bidra och påverka. En mötesatmosfär av kraft, fokus och flexibilitet smittar av sig till andra aktiviteter.

Nätverk. Idag betonas värdet av nätverk i allt fler sammanhang. Innebörden av ordet »möte« är just att träffa och interagera med nya människor – och möten behövs för att etablera kontakter, bygga och utveckla nätverk. Möten är de knutpunkter som håller ihop nätverk och gör dem värdefulla, på samma sätt som hjärnans häpnadsväckande kraft beror av oändligt många mötespunkter mellan nerver och specialiserade centra; utan de knutpunkter som möten utgör blir nätverk som elledningar utan ström och kontakter.

Investering och resurser. Möten är inte bara kraftfulla verktyg, de innebär också investeringar i form av direkta kostnader som tid och pengar, och genom att de involverar människors engagemang och energi. Bra möten som leder till kreativa resultat ger rik avkastning på investeringen. Omvänt leder dåliga möten istället till förluster på många plan – inte minst avseende förlorade motivation och engagemang.

Artikeln har publicerats i Meetings International, februari, 2007